

mindre bevidst gled fra „tom Snat“ til ulovlige, for Samfundszordenen faretruende Handlinger.

I Sommeren 1884 synes Riffelbevægelsen at være stillet af, men kun for at blusse desto stærkere op i Slutningen af Aaret og i Begyndelsen af 1885, (se Bilag 12—26). Udtalelserne have en endnu voldsommere og mere truende Karakter end i 1883; de ere aabenbart hercgnede paa at ophidse og rive Befolkningen med sig. Borgerkrigen stilles i Udsigt (Bilag 16); det gjælder om „at organisere den fysiske Magt, der mulig kan blive nødvendig til at opretholde Loven, Retten og Freden“ (Bilag 12); vil man stoppe Modstanderne i Farten, maa man „møde dem med deres egne Vaaben og skrive dem den Magtens Lov, som de ene respektere“ (Bilag 15); „et Regjeringsparti har Vaaben, skal Forholdet være lige, maa Folket ogsaa have Vaaben“ (Bilag 21). Det meddeles, at nye Riffelforeninger skulle op allevegne (Bilag 12 og 15); der opfordres til at danne Foreninger til Indkjøb af Vaaben (Bilag 25); „de Unge øve sig i Vaabenbrug, og de Gamle give Penge til Anskaffelse af Vaaben til Frihedens Værn“ (Bilag 15); „Mange købe under Haanden Vaaben og Ammunition“ (Bilag 14); „paa Sjælland har man Foreninger i hvert Amt, og man har begyndt at uddele Rifler“ (Bilag 18).

Som det vil ses, er man naaet fra Agitation til Handling; man organiserer Riffelforeninger og indkøber Vaaben. I sidstnævnte Henseende gaa Riffelforeningerne paa Sjælland i Spidsen. Gjennem Agenten for en Vaabenfabrik i Sverrig bestilles der Rifler til forskellige Riffelforeninger paa Sjælland (Bilag 28 og 29). Ligesom der i Bilag 28 stilles Agenten i Udsigt, at han kan blive af med „Rifler 100 vis“, saaledes oplyser Forhøret, at Agenten i Foraaret 1885 fra forskellige Personer omkring i Landet fik Forespørgsler, om han kunde skaffe Rifler, dels i mindre, dels i større (indtil 200 Stk.) Partier, og da til hvilken Pris. Der lægges Vægt paa, at Riflerne kunne skaffes hurtigt til Stede; navnlig synes det, at man har lagt særlig

Vægt paa den 1ste April, uden at det under Forhøret ophjæses hvorfor. I Slutningen af April ankom der til Kjøbenhavn 2 Kasser med 50 Rifler, bestemte til 3 forskellige Riffelforeninger; Riflerne bleve imidlertid beslaglagte af Politiet, hvad der gav Anledning til, at en Bestilling af en yderligere Levering tilbagefaldtes (Bilag 30).

Hvad angaar Organisationen af Riffelforeningerne, habes der navnlig udsjorlige Oplysninger om Riffelforeningen i Sorø Amt. Lovene for samme (hvoraf et Uddrag findes under Bilag 27) vedtoges paa et Møde i Sorø den 8de Marts 1885. Lovkoncipisten har forklaret, at Diemedet med Ordlyden i § 1 var at angive Foreningens politiske Formaal: „at kalde de frihedsfindende, grundlovsstro Folk til Værn mod Statskup.“ Paa lignende Maade have forskellige Medlemmer af Foreningens Bestyrelse udtalt sig, idet flere af dem tillige have forklaret, at det var mod Regjeringen, at Foreningen skulde tjene som væbnet Værn, saafremt den tænkte paa Statskup eller paa at berøve Folket dets grundlovmæssige Rettigheder. Paa lignende Maade faldt Udtalelserne paa forskellige omtrent samtidige, offentlige Møder. Formaalet skulde realiseres ved at bevæbne Foreningens Medlemmer med Rifler, der, efterhaanden som Pengebidragene indkom i Foreningens Kasse, vilde være at indkøbe og ved Lodtrækning at fordele mellem Medlemmerne. Selvfølgelig lagde den foreløbige Lov af 5te Mai 1885 Hindringer i Veien for yderligere Anskaffelse og Uddeling af Rifler. Men af Bilag 30 fremgaar det, at Formaalet ingenlunde derfor er opgivet; Indsamlingen af Medlemsbidragene vedbliver; de indkomne Penge blive indsatte i en Sparekasse, indtil Hindringen for Indkjøbet af Rifler maatte bortfalde. Af samme Bilag fremgaar det, at det har været paatænkt foraaavidt at skabe en Forbindelse mellem samtlige Riffelforeninger i Landet, som Indkjøbet af Rifler skulde ske i Fællesskab.

Af den ovenfor givne Fremstilling vil det noksom fremgaa, at det, da den foreløbige Lov af 5te Mai f. A. emanerede, var paa høie Tid, at Lovgivningsmagten traadte til for at forhindre, at den mere